

Stoleté výročí VIII. olympijského kongresu: Praha zanechala trvalou stopu v dějinách olympismu

27.5.2025 - Zdeněk Škoda | Česká olympijská

Zakladatel olympijského hnutí Pierre de Coubertin dlouhodobě usiloval o prostor pro širší teoretickou diskusi nad olympismem - nad rámec samotného fungování Mezinárodního olympijského výboru a praktických olympijských her. První olympijský kongres uspořádal hned po Hrách I. olympiády v Athénách (1896) v roce 1897 v Le Havru. Postupně se tyto kongresy staly platformou pro odbornou debatu o filozofii, smyslu a fungování olympijského hnutí.

Ve 20. letech se československé olympijské hnutí, v čele s Jiřím Guthem-Jarkovským, pokusilo kandidovat na pořádání olympijských her 1924 (ty se nakonec uskutečnily dle Coubertinova přání v Paříži), ale kvůli finančním limitům nového státu kandidaturu Prahy záhy stáhlo. Přesto chtěl Coubertin Čechy ocenit - i z toho důvodu, že měl ke Guthovi a českému sportu mimořádně vřelý vztah. Inicioval proto uspořádání VIII. olympijského kongresu v roce 1925 právě v Praze. O svém záměru informoval svého českého přítele v dopise už v lednu 1923 a požádal ho o vyjednání podpory u prezidenta Masaryka.

Guth-Jarkovský se kvůli organizaci kongresu vzdal členství ve výkonném výboru MOV, kde současně působil i jako generální sekretář. Přípravy probíhaly od podzimu 1924 v Hotelu Gráff. Coubertin přijel do Prahy v pátek 15. května 1925, v sobotu byl přijat na Pražském hradě prezidentem Masarykem a v neděli byl mu slavnostně udělen Řád Bílého lva - nejvyšší státní vyznamenání, jehož návrh shodou okolností vznikl na podnět Gutha-Jarkovského.

Samotnému VIII. olympijskému kongresu 1925 předcházely na Staroměstské radnici v Praze ve dnech 21. až 25. května porady výkonného výboru MOV a pak také výroční schůze. Od 26. května do 28. května bylo takových schůzí celkem šest a poslední šesté zasedání přijalo rezignaci svého předsedy. Novým předsedou MOV byl zvolen belgický hrabě Baillet-Latour.

Pražský kongres začal 29. května na Staroměstské radnici a konal se pod záštitou prezidenta republiky a za čestného předsednictví celé vlády. Byl rozdělen na dvě části: technickou (zabývala se organizací a strukturou olympijského hnutí) a pedagogickou (věnovanou filozofii, výchově a etice ve sportu) a probíhal pak na různých místech: v Tyršově domě, v Obecním domě a Národním muzeu.

Právě pedagogická část byla prvním a na dlouhou dobu posledním pokusem vést celosvětovou odbornou debatu o výchovném významu sportu. Jedním z klíčových témat byla otázka ženského sportu - ten byl mnohými, včetně Coubertina, přijímán s výhradami. Kongres přijal například stanovisko, že některé sporty (box, ragby, fotbal) nejsou pro ženy vhodné a že ženský sport by měl být pod lékařským dohledem. Na pedagogickém kongresu zazněla i témata jako násilí v boxu, omezení jinošství, komercializace sportu nebo kritika tzv. „nesportovců“, tedy lidí bez sportovní minulosti, kteří řídí sportovní instituce. Coubertin tyto „bafuňáře“ považoval za hrozbu pro ideály olympismu.

VIII. olympijský kongres neměl exekutivní pravomoci, tu měl pouze a jen výkonný výbor MOV, takže všechno, co se v rámci obou částí kongresu projednávalo, měly být „jen“ návrhy, připomínky či doporučení, o kterých se případně rozhodovalo na dalším zasedání MOV.

Na technické části kongresu byly však navrženy dva zcela zásadní body, které od té doby výrazně proměnily olympijské hry.

- 1) Zkrácení her na 15 dní – předchozí olympijské hry se táhly většinou několik měsíců a na přehlednost soutěží a organizaci to mělo spíše negativní vliv.
- 2) Bylo navrženo, aby byl Týden zimních sportů v Chamonix 1924, předehra sportů na sněhu a ledu Her VIII. olympiády v Paříži, uznán za první zimní olympijské hry, které by se stejně jako ty „letní“ opakovaly ve čtyřletém cyklu.

Jedním z iniciátorů tohoto nápadu byl i český zástupce a generální tajemník ČSOV Josef Rössler-Obrovský, který již roku 1903 založil Svaz lyžařů Království českého, tedy první lyžařský svaz na světě. 45 hlasů bylo pro, 15 proti. O rok později tento návrh schválil MOV na zasedání v Lisabonu (1926) a v roce 1928 mohly proběhnout už zcela oficiálně zimní olympijské hry ve Svatém Mořici.

Od soboty 23. května do čtvrtka 4. června probíhalo také mnoho kulturních, společenských a sportovních aktivit. Od různých banketů a slavnostních večerů, přes veslařské závody, fotbalové utkání, ukázky sokolského cvičení až po představení „Prodané nevěsty“ v Národním divadle.

Kongres byl nejen organizačním, ale i ideovým mezníkem olympijského hnutí – a významnou mezinárodní událostí pro mladé Československo.

<https://www.olympijskytym.cz/article/stolete-vyroci-viii-olympijskeho-kongresu-praha-zanechala-trvalou-stopu-v-dejinach-olympismu>